

KAPellen en kruisen

nummer 70

maart 2016

STICHTING Kruisen en

KAPellen in Limburg

Horst aan de Maas (Kruis op de Gortmolen) - Fotograaf: Jos Jenniskens

**Stichting Kruisen en
Kapellen in Limburg**

Swalmerstraat 100
Postbus 470
6040 AL Roermond

Telefoon
(0475) 386 747

E-mail
skkl@bisdom-roermond.nl

Website
www.kruisenenkapellenlimburg.nl

Bank
ABN-AMRO
IBAN: NL58 ABNA 05762 20 159
BIC: ABNANL2A

Doel
De stichting, verbonden met het
Bisdom Roermond,
is als overkoepelende organisatie sinds
1954 actief betrokken bij de zorg voor
kruisen en kapellen in Limburg.

Doelstelling is het adviseren
en stimuleren van lokale
groeperingen en particulieren.

De stichting adviseert op het
gebied van restauratie en
onderhoud, alsmede bij het oprichten
van kruisen en kapellen.

Kapellen en Kruisen
is een uitgave van de Stichting
Kruisen en Kapellen in Limburg

Redactie
Wim Clout en Sander van Daal

Donateurs
minimaal € 25,- per jaar

Abonnementen
€ 15,- per jaar

ISSN 1875-1644

provincie limburg

**HUIS VOOR
DE KUNSTEN
LIMBURG**

BISDOM ROERMOND

VAN DE VOORZITTER

Veel te doen

Het is veel. Heel veel zelfs. Wat er zoal te doen is rond kruisen en kapellen. Ik sta er soms van te kijken dat er zóveel activiteit is rond het klein religieus erfgoed. Om te beginnen hebben we tegen de tijd dat deze nieuwsbrief verschijnt net onze jaarlijkse contactdag weer gehad. In Roermond deze keer. Het blad was al naar de drukker, toen de dag plaatsvond. Vandaar dat foto's en een verslag pas in het volgende nummer kunnen komen. Maar ik ben er van overtuigd dat het weer een mooie dag is geweest rond de Kapel In 't Zand, het Kruiswegpark en het Oude Kerkhof.

Wat ook net samenviel met deadline van deze nieuwsbrief is de nieuwe tv-serie over kruisen en kapellen van de regionale omroep L1. Sinds zondag 6 maart wordt tien weken lang elke zondag een aflevering uitgezonden van deze serie, waarin kruisen, kapellen en vooral de mensen erachter weer centraal staan. Het is de tweede keer dat we samen met L1 zo'n serie gemaakt hebben. Zowel de oude als de nieuwe afleveringen zijn op internet terug te zien. Het is mooi dat we op deze manier het Limburgs erfgoed kunnen vastleggen en voor een breder publiek kunnen ontsluiten.

Maar er gebeurt nog veel meer. Zo hebben we onlangs twee nieuwe bestuursleden bij onze stichting mogen verwelkomen. Alfons Bruekers uit Ospel vertegenwoordigt nu de regio Nederweert. En Hannes van Roosmalen werkt zich in als nieuw bestuurslid voor de regio Maastricht. Beide heren zijn inmiddels van harte welkom geheten in ons bestuur.

Een ander leuk nieuwtje is dat de provincie Limburg voornemens is om 2017 uit te roepen tot het jaar van Kruisen en Kapellen. Dat is natuurlijk ook een heel mooi bericht. Deze aandacht valt binnen het nieuwe beleid van de provincie omtrent monumenten. Daarin wordt het klein religieus erfgoed zeker niet vergeten. Wat het dit themajaar precies inhoudt, is nu nog niet helemaal duidelijk. Maar daarover later dit jaar meer.

Al met al weer veel nieuws en dan hebben we het nog niet eens gehad over de vele mooie verhalen in deze nieuwsbrief, die ook illustreren dat kruisen en kapellen volop in de belangstelling staan. Dat is natuurlijk alleen maar positief.

*Matheu Bemelmans,
voorzitter*

Inhoudsopgave:

2	Van de voorzitter	12	Unieke mini-Lourdes-grot in Venray door De Zorggroep eervol hersteld
2	Inhoudsopgave	13	Mariakapel blijft open na kerksluiting
3	Jubeljaar van de Barmhartigheid	14	Johannes Nepomuc terug in Tienray
3	Nieuwe serie Kruisen en Kapellen op L1 TV	16	Een zeer bijzonder monument op het fraai gerestaureerde plein bij de Oude Kerktoren in Obbicht
4	Kruisbeeld Brumholt te Neer is gerestaureerd	20	Schoonmaken
6	De Lieve Vrouwkes van Limburg (8)	22	Mariakapel Vilt aan onderhoudsbeurt toe
9	Kruis te Geulle een beknopt geschiedkundig overzicht	22	Afscheid Jan Holthuis
10	Herinzegening wegkruis "Oppe Varsj"	23	Aandachtsgebieden bestuursleden
11	Restauratie van het Gortmeules Kruis		

Jubeljaar van de Barmhartigheid

H.-Hartbeeld Sibbe, J. Custers Stratum

Paus Franciscus heeft dit kerkelijk jaar uitgeroepen tot jubeljaar van de Barmhartigheid. Aan verschillende kruisen en kapellen komt het thema van de barmhartigheid terug. Op de omslag van dit nummer prijken twee kruisen in Horst aan de Maas met het vaak voorkomende opschrift 'Mijn Jezus Barmhartigheid'.

Ook de devotie tot het Heilig Hart van Jezus is een uitdrukking voor een specifieke verering van Jezus Christus die vorm krijgt vanuit de liefde en barmhartigheid. De devotie ontstond in de middeleeuwen en gaat direct terug op een passage uit het evangelie volgens Johannes, waar Jezus' zijde en daarmee zijn hart door een lans doorboord werd, waaruit bloed en water stroomden. Tussen 1673 en 1675 had de Franse kloosterzuster Margaretha Maria Alacoque verschillende visioenen van het Heilig Hart. In de negentiende en eerste helft van de twintigste eeuw nam de devotie een hoge vlucht: in kerken en huiskamers, maar ook op veel kerkpleinen en elders in de openbare ruimte kwamen Heilig-Hartbeelden.

Graag willen wij deze jaargang ook stilstaan bij dit thema en het gegeven 'heilig jaar'. Het lijkt ons aardig om monumentjes voor het voetlicht brengen die in het kader van een jubeljaar zijn gesticht. Mocht u verhalen kennen met betrekking tot het klein religieus erfgoed dat is gesticht rond het thema barmhartigheid of in het kader van jubeljaren, dan nemen wij die graag op in onze nieuwsbrief.

Nieuwe serie Kruisen en Kapellen op L1 TV

De Limburgse regionale zender L1 brengt vanaf zondag 6 maart tien nieuwe afleveringen van de serie Kruisen en Kapellen. Verspreid over de hele provincie worden religieuze plekjes bezocht met een bijzonder verhaal. Van de kapel van het wonderbare schot in Sevenum tot de Lourdesgrot in Cadier en Keer.

Twee jaar geleden werd de eerste serie Kruisen en Kapellen uitgezonden bij L1.

Matheu Bemelmans van de stichting Kruisen en Kapellen neemt ons nu ook weer mee naar onbekende plekken in de provincie waar Limburgers uit de streek vertellen over hun passie en geloof.

Aan bod komen onder meer de Rosakapel in Sittard en de Theresiakapel in Tegelen. Maar ook is er plek voor een processiepark in Oostrum en een beeldenatelier in Venray. In het bisdom Roermond staan zo'n drieduizend religieuze objecten. In korte portretten wordt het verhaal erachter verteld. Het gaat niet alleen om de schoonheid, maar vooral om het persoonlijke verhaal van de mensen uit de buurt.

Kruisen en Kapellen is vanaf 6 maart op zondagavond vanaf 18:20 uur ieder uur te zien bij L1.

Kruisbeeld Brumholt te Neer is gerestaureerd

Bron : Tijdschrift "Oos Naer", Jaen Driessen

Dit wegwkruis aan de weg van Neer naar Roggel is omstreeks 1905 door de buurtbewoners opgericht. Men bad hier vroeger in tijden van nood en grote droogte de rozenkrans, zoals in de droge zomer van 1911.

Om het kruis hangt een lauwerkrans, die gemaakt is door de broeders van de Heibloem.

Bij een wegomlegging is het kruis een eindje verplaatst. In 1983 heeft de Buurtvereniging Brumholt het kruishout vernieuwd.

Ook in 2002 heeft de Buurtvereniging het kruis weer opgeknapt en is de beplanting vernieuwd.

In 2015 bleek het kruis en het corpus in zeer slechte staat te zijn en is in de periode november 2015- januari 2016 wederom volledig gerestaureerd door de Buurtvereniging. Het houtwerk van het kruis was ernstig beschadigd door weersinvloeden. De laklagen zijn helemaal weggeschuurd en nadat het hout twee weken bij kamertemperatuur is gedroogd, voorzien van supergrondlak en afgelakt met dekkend zijdeglans lak bordeauxrood.

Van het corpus werden de oude verflagen (minimaal 8) tot de body verwijderd, voorzien van een eerste laag grondverf, vervolgens inwendig opgevuld met purschuim en vervolgens een tweede laag grondverf. Vervolgens is het corpus gepatineerd met antiekbruin en afgewerkt met 2 lagen transparant hoogglans vernis.

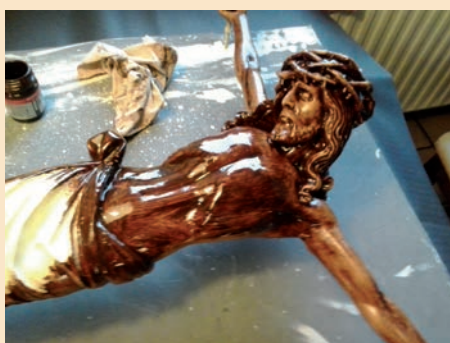
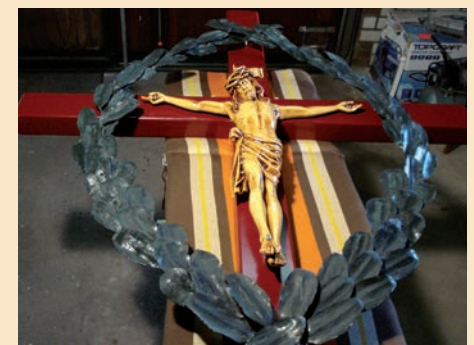
De handgesmede lauwerkrans is in 2002 geglasstraald en twee keer gemoffeld in de kleur grachten-groen. De krans is nu met een sopje gereinigd en met auto-wax behandeld. De bevestigingen voor de krans zijn vernieuwd en verzwaard. Op 28 januari 2016 is het kruis weer teruggeplaatst.

Het kruis na de restauratie

Leden van de Buurtvereniging Brumholt die de restauratie hebben uitgevoerd, van links naar rechts Giel Sijben Werkgroep Oad Bestuur, Niek Delissen voorzitter Buurt Brumholt, Jaen Driessen, Jo Beeren, beiden werkgroep Oad Bestuur.

De Lieve Vrouwkes van Limburg (8)

In het Heiligdomsjaar 1937 verscheen bij Uitgeversmaatschappij Ernest van Aelst te Maastricht-Vroenhoven een alleraardigst boekje “De Lieve Vrouwkes van Limburg”, waarin 21 kerken en kapellen worden beschreven, waar Maria op een bijzondere wijze vereerd wordt.

In deze Nieuwsbrief O. L. Vrouw Sterre der Zee, Maastricht.

De »Sterre der Zee« is wel de schoonste, de grootste, de meest vermaarde onder de Limburgse Lieve Vrouwkes.

Wat een rijkdom van de liefelijkste legenden omlijsten, als een bloemenkrans, haar aantrekkelijk beeld. Nu eens straalt haar glorie uit over een hele eeuw, vol van gunsten en gaven, dan weer verdonkert haar Sterre achter wolken van vervolging en ongeloof, zodat men zich bang afvraagt: »Waar is de Sterre?.« Aan alle oude Maastrichter kerken haast heeft zij haar bezoek gebracht, en menig klooster onderhoudt trouw familierelaties met Haar.

Grote mannen en vrouwen, die een zegen werden voor de stad, hebben bij het beeld der »Sterre der Zee« hun roeping tot grote daden vernomen.

Door hare machtige voorspraak werden zieken gezond en zelfs dode kinderen werden levend, en lange, lange processies trokken van heinde en ver over de oude wegen naar haar heiligdom.

Neen! een mirakelboek van de »Sterre der Zee« is door al die eeuwen niet bewaard noch geschreven, maar is stad en streek niet één levend boek vol gebedsverhoringen en wonderbare feiten! Iedere straat vormt een hoofdstuk, ieder Maastrichts huis kan een hele bladzijde vol schrijven van verhoorde gebeden, en op menige stille kamer kon de arme mensenzijel jubelen van overwinning in een strijd tussen de verschoten Dwaalster en deze opgaande Morgenster. Zoals Maastricht in haar naam Maria's naam bewaart, zo bewaart Maria in haar Hart deze stad in deugd en heiligheid.

O Maria »Sterre der Zee«, verlicht de stad Maastricht!...

Des avonds als de winkels en kantoren gesloten en de kleinen ter ruste zijn, komen ze geschoven, langs de zware torenmuren der Basiliek en bidden trouw de rozenkrans in 't schemerlicht der kaarsjes.

Moeder Maria, slaapt nooit, ook des nachts waakt en luistert zij, als op de stille ziekenkamer de arme zieke kermt en kreunt, of worstelt met de dood. Hier wandelt ze in haar sterrenmantel door de besneeuwde straten van de O.L.Vrouwekerk terug naar de Minderbroederkerk en moeder Anna volgt. Straks zal zij het luide verkondigen, dat Maria zelf de oude bidweg weer heeft aangegeven en als getuige zal zij tonen het spoor der gouden schoentjes door de straten en de poedersneeuw op de mantelzoom. Van geslacht op geslacht zullen ze weer trekken, de Maastrichtenaars, als moeder Anna, door donkere uren en moeilijke tijden, die eeuwenoude bidweg achter Maria, met de rozenkrans in de hand, met de

Avé's op de lippen, totdat wij eens samen het slotlied zingen veilig en warm voor Moeders troon hierboven: »en danken U eeuwig, o Sterre der Zee! «

Uit het boekje Legendes van de Sterre der Zee willen wij hier slechts één legende aanhalen n.l. van: »De zingende muur.«

In één der stille straatjes van oud Maastricht woonde eens een timmerman. Hij was arm en moest dagelijks een hard, stuk brood verdienen voor zichzelf, voor zijn vrouw en kinderen. Maar nooit had de baas geklaagd over zijn lot, hij vertrouwde op God en bad maar altijd door, zelfs onder 't hameren en kloppen, tot Maria »de Sterre der Zee«. Als des zomers de vensters van zijn werkplaats open stonden, dan zong hij oude Marialiedjes, die hij vroeger als koraal geleerd had, en de mensen in de buurt kwamen aan de vensters luisteren, zó mooi als hij zong.

Als ieder Maastrichtenaar was ook hij een kind van Maria en een groot vereerder van de »Sterre der Zee«. Maar onze timmerman was in de laatste jaren erg stil geworden, 't was of er een ziekte knaagde in zijn binnenste. Het was niet de armoede, die hem neersloeg, werk had hij genoeg, maar het moest iets anders zijn.

Soms zat hij stil bij het open vuur en bleef dan maar altijd staren naar die lange vlammen, als tongen zo rood. De vurige vonken konden dan als vinnige bijen op zijn kleren springen, hij sloeg ze niet eens weg. Hij zat maar altijd te prakkezeren..., soms sprong hij plotseling als uit 'n slaap wakker en langzaam ging hop door de achterdeur weer naar zijn werk. Nu ja, men moest toch ook eten.

Dan keek zijn vrouw hem meewarig na en zij begreep niets van het vreemde gedrag van haar man. Eens op een avond, toen zij uit zuinigheid de koperen lamp hadden uitgeblazen en ze tezamen in het donker de rozenkrans gebeden hadden, kwam haar man los. »Vrouw!« zo riep hij uit. Waar is toch de Sterre der Zee? Al jaren lang heeft dat geduurd. De kerken gesloten, de paters verjaagd, de klokken hangen stom in de torens en niemand roept ons meer naar de kerk. Vreemden zijn hier de baas, en wij het eigen volk moeten maar toezien. En het ergste van al, waar is de Sterre der Zee? Geen mens weet er iets van! Zo klaagde de arme man zijn opgekropt leed om het dierbare beeld, dat in deze bange tijden zo goed verborgen was, dat niemand het meer wist te vinden.

»Och! « zeide de vrouw laten wij maar bidden en vertrouwen. Onze Lieve Vrouwke zal ons wel niet verlaten, al verbergt zij ook haar ster achter de wolken. Maar ik heb een plan! Laten wij eens acht dagen de bidweg doen, misschien dat 't wel helpt. En de volgende avond rond acht uren, toen het werk gedaan was en de kinderen naar bed gebracht waren, trokken door de sombere straten van de oude stad twee donkere gestalten met de rozenkrans in de hand. Zo gingen zij acht dagen lang, en sommige avonden had 't zo hard geregend, dat de timmerman en zijn vrouw doornat thuis kwamen.

Maar wat gebeurde de achtste dag? Toen de baas des avonds aan de schaaf bank stond, hoort hij plotseling een gezang zo schoon en fijn of duizend muggen door de werkplaats zweefden.

Foto: Sander van Deaal

Stil legt hij zijn hamer neer en blijft luisteren met open mond. Op zijn kousen sluipt hij naar het venster om toch maar niets te missen van die wondere muziek. Hij kijkt naar buiten of het misschien zijn kinderen zijn, die zingen, maar neen, zij spelen beneden op het blauwe plaatsje. Dan roept hij zijn vrouw, stil met de vinger op de mond en met verwonderd gelaat staan ze daar tegenover elkaar te luisteren, vanwaar die muziek toch komen kan. Alle kamers, ja zolder en kelder worden doorzocht, maar niets is te zien.

Op de werkplaats komen ze weer terug en de timmerman legt zijn oor tegen de muur, of misschien de buurlui muziek maken, maar neen! Het lijkt of telkens de zang duidelijker wordt, wanneer hij lang op een bepaalde plek bij de muur komt... en plots herinnert zich de timmerman zijn bidweg en zijn bidden. Het kan niet anders zijn: zijn gebed is verhoord!

O.L.Vrouw is nabij en vol blij verwachten vertelt hij het voorgevoel aan zijn vrouw. Dan grijpt hij beitel en hamer en met geweld slaat de sterke man in de witte kalkmuur dat de stukken springen door het werkhuis.

O.L.Vrouw is nabij! zo denkt hij en luider wordt de zang naarmate hij de rode brikken aan stukken staat. En in heilige ijver werpt hij beitel en hamer ter zijde en rukt met zijn grove werkhanden de zware brikken uit de muur, zodat er een gat ontstaat zo groot als een mensenhoofd.

Maar vol schrik trekt hij plotseling terug, want vlak voor hem schittert de glanzende kroon van O.L.Vrouw »Sterre der Zee«, en het lijkt hem of de hele muur doorstraald wordt van een helder licht.

Daar staat, gemetseld in de muur, het wonderbeeld,... en niemand, hij zelf het minst, vermoedde, dat het zo nabij was.

Op het kloppen en breken zijn de kinderen ook één voor één binnengeslopen en allen staren nu verwonderd naar het stralende beeld, dat méér en méér zichtbaar wordt. Allen knielen neer en danken God en zijn lieve Moeder, voor de eer hun huis, bewezen en weldra is de hele buurt getuige van de grote vondst.

Vol eerbied wordt nog dezelfde dag het beeld weer naar de kerk gebracht en drukker dan ooit werd in die dagen de bidweg begaan ter ere van Maria.

Dit is de legende van de zingende muur.

Men leze verder het bijzondere boekje:

“Legenden van de Sterre der Zee”.
Uitgevers Maatschappij » Ernest van Aelst «, Maastricht-Vroenhoven.

De Sterre der Zee, sinds 1906 in de Merodekapel bij de O.L.Vrouwebasiliek. Altaarretabel Joseph Windhausen en Ferdinand Langenberg (Foto: Sander van Daal)

KRUIS TE GEULLE

een beknopt geschiedkundig overzicht

Door Chris Willems, Ubachsberg

In 1815 werd aan de Poortweg te Geulle een prachtig houten kruis geplaatst (foto 1) met een mooi houten corpus.

Het kruis heeft hier gestaan tot 1955 en moest toen wijken voor het nieuwe Groene Kruis-gebouw.

Het was wethouder Thijssen die in 1969 het initiatief nam om het kruis te laten restaureren en het te plaatsen aan de gevel van een pand aan de Hulserstraat-Marktplein (foto 2).

Paul Smeets en Hans Beijer hebben in 2012 een replica gemaakt van het oude kruis en Lies Heisoth-Hakemulder vervaardigde een afdruk van het originele oude corpus, dat in kunststof is uitgevoerd. Theo Merken nam het zware ijzerwerk voor zijn rekening.

Het kruis werd op een basissteen geplaatst en het geheel werd door aannemer Gielissen perfect opgeleverd.

Op 14 juli 2013 is het kruis onthuld door de Buurtvereniging "In de Peel" (foto 3-4).

Een kruis dat 200 jaar overleefd heeft; een prachtig initiatief!

Gegevens:
Heemkunde "Gäol"

Herinzegening wegkruis “Oppe Varsj”

In juni 2015 werd het kruisbeeld van het wegkruis in de buurtschap De Varst in Posterholt gestolen en later die maand ook weer teruggevonden. Het beeld was toen wel behoorlijk beschadigd. Inmiddels is het weer netjes in oude glorie hersteld en hangt het weer op zijn plek. Op zondag 10 oktober zegende pastoor Jos. L’Ortye het wegkruis “oppe Varsj” opnieuw in. Daarna was er een feestje dat georganiseerd was door buurtbewoners.

Restauratie van het Gortmeules Kruis

Door A. Veuger

Het hagelkruis bij de Gortmolen dateert van 1915. Het is geplaatst door Hannes Hoeymakers, uit devotie en in de hoop gespaard te mogen blijven voor natuurrampen. In 1930 werd het terracotta corpus gekocht in Italië. Het in Horst goed bekende kruis aan de Gortmeulen was na de zoveelste reparatie toe aan een grondige restauratie. Deze is in ons eigen atelier, onder de deskundige leiding van ons medelid Lambert van Helden, met veel zorg uitgevoerd. Op maandag 19 oktober hebben wij het corpus weer terug kunnen plaatsen. Naar wij hopen zullen nog veen mensen kunnen genieten van dit monumentje van vroomheid.

*Namens de stichting
Veldkruisen en -Kapellen Horst*

Unieke mini-Lourdes-grot in Venray door De Zorggroep eervol hersteld

Door Gerrit Kateman

Vorig jaar zijn de bewoners van Beukenrode in Venray verhuisd naar de nieuwbouwwoningen aan het Vincentiushof. Bij de realisatie van dit mooi project is een unieke mini-Lourdes-grot prachtig gespaard gebleven als "Monumentje van devotie".

Eind 1969 is het Vincentiushuis gebouwd, een tehuis voor licht psychiatrische patiënten die goed op zichzelf konden wonen. Het oude Vincentiushuis was een zelfstandig instituut van het St. Josefklooster. In de tuin van dit klooster was voor de oorlog al een Lourdesgrot gebouwd, die nu nog steeds opengesteld is. Iedereen is er welkom om een kaarsje aan te steken.

Omdat het een zelfstandig instituut was geworden, konden de patiënten van het Vincentiushuis geen gebruik meer maken van de tuinen van het St. Josefklooster. Daarom werd er direct na de bouw in 1969 achter in de tuin van het Vincentiushuis een mini-uitvoering van de bekende Lourdesgrot gebouwd, compleet met mooi Mariabeeld. Toen het Vincentiushuis jaren geleden buiten gebruik werd gesteld, raakte de mini-grot in de vergetelheid en werd overwoekerd door het groen.

Bij de bouw van nieuwe woonruimte voor de demente bejaarden van Beukenrode is de mini-grot mooi bewaard gebleven en door de Zorggroep prachtig ingepast in het nieuwbouwplan. Het "Monumentje van Devotie" is nu weer voor iedereen vrij toegankelijk. De Zorggroep heeft gezorgd voor een passende groenvoorziening rondom de minigrot en er is voor de inzegening een nieuw Mariabeeldje geplaatst.

Stichting Kruisen en Kapellen heeft dit devotieplekje samen met de Zorggroep opgeknapt. De stichting denkt dat dit mini-Lourdes-grotje wel eens uniek kan zijn in Limburg, Immers, heb je ooit zo'n kleine uitvoering van de bekende Lourdesgrot gezien?

Vrijdag 16 oktober 2015 is om 15.30 uur de mini-grot ingezegend door deken Smeets.

Momenteel werkt de Stichting Kruisen en Kapellen in de gemeente Venray aan passende kopie-beelden van Maria van Lourdes en Bernadette. Te zijner tijd worden die in het grotje geplaatst, zodat het weer de oude uitstraling zal krijgen.

Mariakapel blijft open na kerksluiting

Tekst en foto's: Sander van Daal

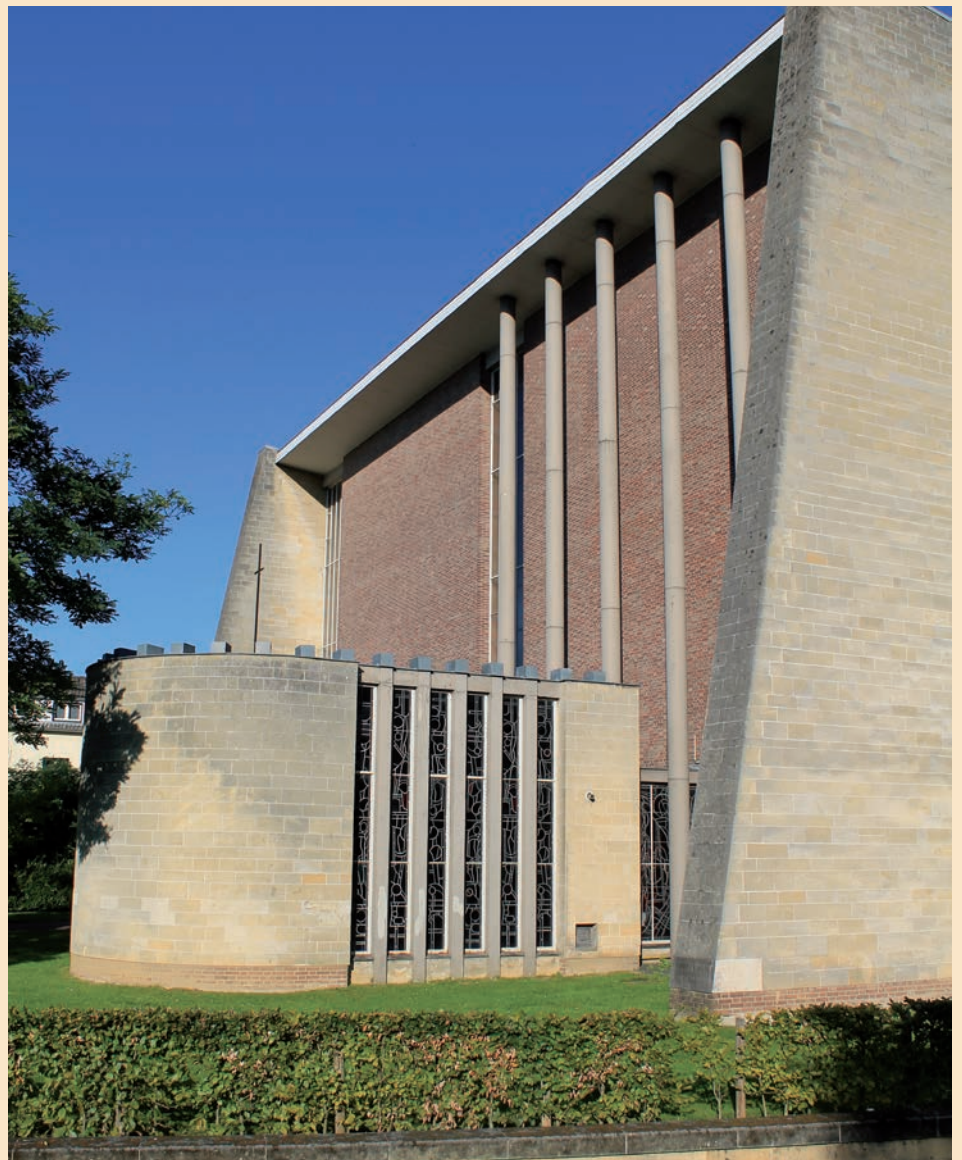
Op zondag 17 januari werd in de Valkenburgse kerk van Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand (de 'Nieuwe Kerk') de laatste H. Mis opgedragen door pastoor Jansen en pastor Huids. Daarna is de kerk aan de eredienst onttrokken.

In een sobere processie werd het Heilig Sacrament overgebracht naar de H.H. Nicolaas en Barbarakerk (de 'Oude Kerk'); ook werden symbolen van de zeven sacramenten megedragen, alsmede objecten die betrekking hebben op het geloofsleven in de zestig jaar oude parochie; en natuurlijk ontbrak de icoon van Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand niet. Beide kerkgebouwen liggen op een steenworp van elkaar en het kerkbezoek en de hoger geworden leeftijd van vrijwilligers en pastores maakten de keuze terug te keren naar de oude kerk onvermijdelijk.

Maar omdat de Mariakapel van de nu verlaten Onze-Lieve-Vrouwekerk dagelijks wordt bezocht door velen om er te bidden, even stil te zijn of een kaars aan te steken, vinden de parochies in het centrum van Valkenburg het belangrijk dat er een Mariale devotieplek blijft. Daarom blijft de kapel overdag toegankelijk. Niet meer via de kerk, maar door een deur in de kapel zelf.

De kapel is als doopkapel tegelijk met de kerk gebouwd in 1960-1961, naar ontwerp van architect Theo Boosten.

Pastoor Timmermans verplaatste de doopvont naar de kerkruimte en richtte de kapel in als devotiekapel. De laatste jaren had de kapel de gedeelde functie van doop- en Mariakapel.

Johannes Nepomuc terug in Tienray

Tekst: Truus Knoops-Kersten; Arnold Jacobs

Foto's: Hay Verstraelen; Arnold Jacobs

Het kerkbestuur van Tienray vroeg op 2 januari 1933 toestemming voor het bouwen van een nieuwe stenen brug over de Groote Molenbeek. De brug moest 6 meter lang zijn, 2,20 meter breed en minimaal 1,40 meter boven de waterspiegel. De brug diende als onderdeel van het Kruiswegpark. Gedeputeerde Staten gingen akkoord.

Op de leuning kwam een beeld van Johannes Nepomucenus (Nepomuc).

Johannes Nepomuc geboren rond 1340 in Pomuk nabij Pilsen, Bohemen. Hij begon zijn loopbaan in 1380 als pastoor in Praag. Later vertoefde hij als priester aan het hof van de Rooms-katholieke koning Wenceclaus. Deze koning was een tiran voor zijn volk en voor zijn vrouw, de beeldschone koningin Sofie. Deze koningin had Johannes als biechtvader. De wantrouwende en jaloezige Wenceclaus, die de moeilijkheden met de Boheemse adel niet de baas kon worden,

verdacht zijn vrouw van oneerbare betrekkingen en liet haar gevangen zetten. Nepomuc zocht haar regelmatig op en nam haar de biecht af. Op een zeker moment wilde de koning van de biechtvader horen wat de koningin hem bij de biecht had verteld. Johannes Nepomuc weigerde dat te vertellen. Het biechtgeheim was hem heilig. Hij werd gefolterd, maar bleef bij zijn weigering, waarop Wenceclaus hem aan handen en voeten gebonden van de Karelsbrug in de rivier de Moldau liet gooien. Hij overleed op 20 maart 1393. Op 19 maart 1729 werd hij heilig verklaard door paus Benedictus XIII. Johannes Nepomuc is de patroonheilige van de biechtvaders, van de kloosterkerk in Wittem, van de bruggen en beschermheilige tegen verdrinking en watersnood, grote droogte en bij laster of valse aanklacht.

De brug werd in 1944 door de Duitsers opgeblazen.

Nu ruim twee jaar geleden, ontstond er een burgerinitiatief met als doel het geheel toegankelijk maken van een al bestaand kruiswegpark. Truus Knoops-Kersten en Huub Driessen, de initiatiefnemers, verzamelden uit hun netwerken een aantal vrijwilligers om dit project mee vorm te geven. Er werd met veel inzet gezocht naar sponsors en dat lukte.

Het park blijkt nu een plek te zijn waar veel mensen de rust vinden. De praattafel en het bezinningsbankje aan de "Groote Molenbeek" worden druk bezocht. Men voelt hier een vorm van bezinning bij het kabbelende water. Mensen lezen er boeken of schrijven er vaak in de vroege ochtend of late avond.

Er ligt in hetzelfde park nog een oud betonnen verlaten bruggetje, overgroeid door de tijd. In het verleden verbond deze brug een pad door het park dat verslonden is door de tijdsgeest van veel materieel en groot grondbezit.

Het kerkbestuur verkocht eigenlijk zijn eigen cultureel erfgoed. Het park werd hierdoor gehalveerd en bleef verlaten achter.

Vrijwilligers herstelden en verplaatsten de staties. Zo ontstond er een ander kruiswegpark. Door een bijzondere sponsoring werd het mogelijk deze brug geheel te herstellen. Dit gebeurde op een deskundige wijze door vrijwilligers met Piet Dinghs als vormgever en uitvoerder aan het hoofd. Samen dus, met een team van dorpsgenoten, klaarden ze deze klus.

Bovenop de brug werd het beeld van Johannes Nepomuc geplaatst dat geschonken werd door de familie Koppelkorn uit Meerssen. Deze bijzondere heilige stond bij deze familie in de tuin als “vreemde” gast. Tienray was hem verloren in de Tweede Wereldoorlog toen de brug werd opgeblazen door de Duitsers.

Een bijzonder verhaal waar door toevallige ontmoetingen tijdens vergleden en Historie, Cultuur weer samen kwamen in Tienray aan de vliet van de “Groote Molenbeek”. Het bezoeken waard! Ontmoet op deze brug van stilte uw droom en uw verleden.

Kruiswegpark Tienray

v.l.n.r.: Bisschop Frans Wiertz; Burgemeester Kees van Rooy; Pastoor Ruud Verheggen; Deken Alexander de Graaf Woutering. Foto Jos Derks, d.d. 18-08-2013

Een zeer bijzonder monument op het fraai gerestaureerde plein bij de Oude Kerktoren in Obbicht

Door Ger Heldens

Bij de bouw van de Oude St.-Willibrorduskerk in Obbicht in 1688 was ook een kerkhof voorzien en na de grote brand van Obbicht in 1825 bleef dat bestaan. Tot 1923 werden hier de overleden Obbichtenaren begraven. (foto 1)

Mede omdat het kerkhof te klein werd, zocht het toenmalig kerkbestuur naar een nieuwe plek om de doden te begraven. Men vond aan de Hitsberg, midden in de natuur, een zeer geschikte plek.

In 1968 werd de 65 jaar oude kerk aan de eredienst onttrokken. Aan de St.-Willibrorduslaan verrees een nieuwe kerk met meer capaciteit. Het oude kerkplein werd geëgaliseerd en verhard. De apsis van de Oude Willibrorduskerk werd gesloopt en de rest van het kerkgebouw fungeerde als Gemeenteloods. Na het opheffen van de zelfstandige gemeente Obbicht en Papenhoven in 1984 verdween ook die functie en werd de kerk afgebroken. (foto 2)

Op aandringen van het Ecrevissecomité, dat zich tot doel stelt het culturele leven en het historisch besef in Obbicht en wijde omgeving te ondersteunen en bevorderen, bleef de gezichtsbepalende toren, gebouwd in 1825 en verhoogd in 1903, gelukkig behouden.

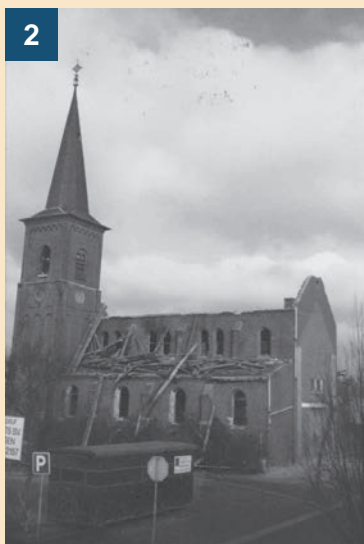
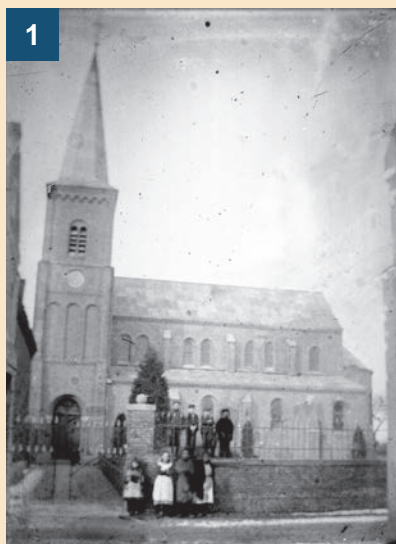
Hij werd gerestaureerd en kreeg een nieuwe functie: het werd een Willibrorduskapel. Op 8 juni 1985 zegende pastoor Bakker de kapel in. (foto 3) Op het oude kerkplein werd een aantal bomen geplant, het plein werd verder enigszins verhard en fungeerde als parkeerplaats.

Lange tijd bleef het stil rondom het oude kerkplein en de kerktoren. De kapel bleef gesloten en de Willibrordusplaquette, aangebracht boven het hardstenen altaar in de kerktoren, kon door een ruit van plexiglas in de deur bekeken worden.

In 2010 was door de muur aan de westzijde van de kerktoren veel

vocht binnen gedrongen en waren de kerkdeuren verzakt. In gesprekken met de gemeente werd besloten om vooral de binnenkant op te knappen en er een mooie kapel van te maken. Een uniek voorbeeld van samenwerking tussen de Gemeente Sittard-Geleen, het Ecrevissecomité, het Kerkbestuur en een aantal vrijwilligers leidde er toe, dat in datzelfde jaar Mgr. Wiertz (foto 4) de fraai gerestaureerde kapel met een prachtig Willibrordusbeeld, geschonken door de Deken van Echternach (Luxemburg), opnieuw kon worden ingezegend. De kapel ging dienst doen als rustaltaar en werd dagelijks opengesteld van 9 tot 17 uur, als devotiekapel. (foto 5)

Intussen groeide het aantal parkerende auto's op het oude kerkplein. Hierop was het plein niet berekend, auto's stonden kriskras door elkaar en de bomen waren in de loop der jaren flink uit "de kluiten" gewassen, zodat het geheel een rommelige aanblik bood. (foto 6)

In 2013 werd door het Ecrevissecomité een werkgroep geformeerd (Peter Szymkowiak, René Vencken, Herman Derix, Willemijn Promes, Ger Heldens) met als doel: het restaureren van het oude kerkplein met behoud van voldoende parkeerplaatsen en de brede steun van de bewoners van Ecrevisse- en Oude Raadhuisstraat.

Een onderzoek naar het aantal mogelijke parkeerplaatsen werd gestart, het plein werd nauwkeurig opgemeten en een eerste schets gemaakt. Een prachtig sfeervol pleinontwerp kon worden aangeboden aan de wethouder van stadsdeel 1 de heer P. Meekels van de gemeente Sittard-Geleen. Hij was meteen enthousiast en een gesprek met de aanwonenden en het Dorpsplatform werd gepland. (foto 7)

Na een roerige bijeenkomst, waarbij veel beren op de weg werden gezien, leek het plan een kort leven beschoren. Maar gelukkig was één van de bewoners geraakt door het idee en kwam zelfs met een wat andere opzet. Ook de afdeling beheer van de gemeente keek nog eens goed naar het plan en een nieuw aangepast ontwerp werd toch nog aan de bewoners voorgelegd. Er kwamen wat minder mit-sen en wat meer voorstellen. Een nieuwe werkgroep werd geformeerd bestaande uit negen aanwonenden en een lid van het Ecrevissecomité. Wethouder Meekels ging op zijn afdeling met het plan aan de slag om kritisch te kijken naar voorwaarden die de gemeente zou stellen op het gebied van onder meer veiligheid, ruimtelijke ordening en financiering. Toen de derde versie werd besproken met de betrokkenen, was er snel overeenstemming en kreeg een groepje van vier (Cas Dupuits, Ger Heldens, Cyrille Larosch en Frits Notermans) de opdracht om samen met de Gemeente tot een mooi plein te komen met voldoende parkeerplaatsen. (foto 8)

Een intensieve samenwerking tussen aanwonenden, het Ecrevissecomité, de gemeente Sittard-Geleen, een aantal creatieve Obbichtenaren en 't Dorpsplatform volgde.

De klus werd geklaard. Samen met een enthousiaste aannemer werd het oude kerkplein onder handen genomen en binnen niet al te lange tijd werd het plein gerenoveerd.

Het werd een juweeltje, een aanwinst voor de bewoners van de Oude Raadhuisstraat en de Ecrevissestraat, maar zeker ook voor heel Obbicht.

Bij het vormgeven van de inrichtingsplannen stond meteen vast dat de historische aspecten van het oude kerkplein, zoveel als mogelijk, zichtbaar moesten worden gemaakt.

De omzoming van het plein met stijlvol hekwerk verwijst dan ook naar het voormalige kerkhof. In de bestrating zijn de contouren van de oude Willibrorduskerk inclusief de apsis, aangebracht en is het vroegere kerkepad zichtbaar gemaakt. (foto 9)

Bij de inrichting van het plein hoorde ook een monument. Daar hoefde niet lang over te worden nagedacht. Een gietijzeren kruis zou prima passen op dit plein.

Waarom zo'n kruis ?

Een ijzeren kruis past op deze historische plek, want hier was eeuwenlang tot 1923 het kerkhof. Dit was al die tijd de tweede kern van het aloude Obbicht geweest. Dus een mooi kruis als monument zou een extra dimensie aan dit geheel toevoegen. Verschillende leden van de werkgroep wisten ook meteen welk kruis dat dan zou moeten worden: een kruis dat al meer dan 60 jaar op het oudste gedeelte van het huidige kerkhof aan de Hitsberg had gestaan. Het was een prachtig voorbeeld van volkscultuur en later bleek dat er een bijzonder verhaal bij hoorde.

Het verhaal achter dit kruis

In de jaren twintig van de vorige eeuw kwam een gezin Deckers naar Obbicht om een boterham te verdienen bij de aanleg van het Julianakanaal. Het kwam uit Beuningen bij Nijmegen en hoorde tot een groep "vraem luuj" van buiten Limburg, die hier kwamen werken en wonen. Zoon Jan leerde metaalbewerking en andere technische vaardigheden en ging in 1927 aan de slag bij een bedrijf voor wegeaanleg dat hier aan het kanaal mede de werkzaamheden verrichtte. Jan was toen 17 jaar.

Hij kreeg verkering met Maria Ubachs, een "Obbeegs maedje", en in 1933 trouwden zij (foto 10) Zij kregen twee kinderen. Toen in 1937 de werkzaamheden aan het kanaal stopten, ging het bedrijf waar Jan werkte naar Gorcum en Jan en zijn vrouw gingen mee. In 1944 trokken ze toch weer naar Obbicht en gingen wonen op de Hitsberg. Jan ging werken op het SBB in Geleen. (Stikstofbindingbedrijf, onderdeel van de Staatsmijn Maurits). In 1952 overleed Maria en Jan vroeg aan een van zijn collega's om een mooie schets te maken voor een grafkruis voor het graf van Maria. Jan maakte in zes weken tijd in de avond- en nachtelijke uren dit kruis, als een blijvende herinnering aan zijn vrouw. (foto 11, 12)

Hun dochters Toos en Tonny onderhielden al die jaren dat graf tot 2005. Toen gaven zij de grafrechten terug, maar wilden graag dat dit kruis bewaard zou blijven. In overleg met Jacq Lemmens, lid van het kerkbestuur, werd het kruis in bruikleen gegeven aan de werkgroep Kruisen en Kapellen van de Vereniging Sittards Verleden. Het kruis zou opgehaald worden door de heer J. Hermans, voorzitter van de werkgroep, maar kort na die afspraak overleed de heer Hermans helaas. Ondanks het verdriet zorgde mevrouw Hermans ervoor dat het kruis werd opgehaald en in Born bij het Euregionaal Historisch Centrum in bewaring gegeven.

Toen de plein-werkgroep op zoek ging naar het kruis, leek dat onvindbaar. Maar aanhouders zijn winnaars en na veel bellen, mailen en vragen, bleek dat het kruis nog steeds in Born bewaard was. Na een grondige opknappbeurt door metaalverwerkingsbedrijf Plessius uit Grevenbicht en schilderwerk door Harrie Kusters van Harrecoven-Obbicht kon het nog net voor de opening door aannemer Jan van Veghel uit Someren geplaatst worden. En zo heeft Obbicht nu een prachtig monument en een fraai historisch plein.

Op vrijdag 28 augustus 2015 vond de officiële opening plaats. Wethouder Pieter Meekels, mevrouw T. Stelten-Deckers en kleindochter en drie kinderen uit de Ecrevissestraat (Izzy Larosch, Dyan en Kyan Heuts) onthulden in aanwezigheid van Harmonie Concordia, Schutterij St.-Willibrordus, de bewoners van de Ecrevisse- en de Oude Raadhuisstraat, vele genodigden en veel Obbichtenaren samen een mooi, eenvoudig, maar zeer bijzonder grafkruis. (foto 13,14,15)

MonumentenWachtLimburg

Het behoud van een bouwwerk begint meestal heel eenvoudig met goed schoonmaken. Niet alleen zien een schoon en opgeruimd interieur en exterieur er beter uit, maar het voorkomt ook dat er onnodige schade ontstaat of dat deze te lang verborgen blijft. Schoonmaken is dus een activiteit die met regelmaat moet worden uitgevoerd en behoort tot het reguliere onderhoud. Voor de meeste mensen is schoonmaken ook werk dat ze zelf met eenvoudig middelen kunnen doen. Toch is er bij schoonmaken een aantal zaken om goed op te letten om te voorkomen dat er dingen misgaan.

Schoonmaken, poetsen of reinigen is een bijzonder nuttige activiteit als het betekent, dat het verwijderen van vuil, vet of aanslag van oppervlakken gebeurt zonder dat die oppervlakken zelf worden aangetast.

Om al dat schoonmaken gemakkelijker en beter te kunnen doen, zijn er legio hulpmiddelen, gereedschappen en een nog grotere hoeveelheid reinigingsmiddelen in omloop. Vaak kent ieder materiaal zo zijn eigen technieken en middelen om goed schoon te maken.

Zoals gezegd zijn bij het schoonmaken echt een paar zaken om goed in de gaten te houden.

Om te beginnen is het ook bij schoonmaken van belang om eerst te inventariseren welke constructieonderdelen en materialen voor schoonmaken in aanmerking komen, hoe dat moet gebeuren en hoe vaak. Dat klinkt als een open deur, maar de praktijk leert dat mensen uit gewoonte vaak dezelfde onderdelen schoonmaken, terwijl dit misschien helemaal niet zo vaak nodig is of andere elementen juist worden overgeslagen.

Op de tweede plaats is het van belang om een keuze te maken voor de juiste hulpmiddelen en materialen. Een heel belangrijke vuistregel hierbij is: werk altijd van vriendelijk naar agressief en niet andersom. Zo kunnen harde borstels en mogelijk staalborstels al heel snel niet meer te herstellen schade veroorzaken, zelfs bij harde materialen als bij gebakken tegels en natuursteen.

Zet ook pas chemische middelen of schuurmiddelen in als water (eventueel met een scheutje zachte zeep) en een zachte borstel niet werken. En pas dan nog steeds goed op bij gevoelige oppervlakken, zoals stuc- en schilderwerk. Als het oppervlak wel schoon wordt maar tegelijk onherstelbaar is beschadigd (krassen, vervagende kleuren, beschadigde materialen, e.d.), is het schoonmaakmiddel erger dan de kwaal.

Ben ook terughoudend met het gebruik van grote hoeveelheden water, zeker in de buurt van gevoelige materialen zoals hout. Bedenk dat alle vocht, dat in een constructie wordt ingebracht er ook weer uit moet kunnen, anders ontstaan al snel vervolgschades zoals rot en roest of schimmels. De meeste elementen en materialen kunnen best droog worden schoon gemaakt met een zachte bezem of borstel. Indien water nodig is blijkt een vochtige doek in veel gevallen meer dan afdoende. Agressieve schoonmaakmiddelen zijn meestal niet nodig en vaak uit den boze. Mocht een dergelijk middel toch nodig zijn, probeer het dan eerst voorzichtig uit op een onopvallende plek. Mocht u twijfelen, roep dan deskundig advies in.

Ten derde is het van belang om te achterhalen of de oorzaak van bepaalde vervuiling niet kan worden aangepakt. Voorkomen is immers beter dan genezen. Hierna een aantal voorbeelden. Het aanbrengen van gaas voor (invlieg)openingen kan het probleem van vogelpoep of binnendringen van ongenode gasten oplossen. Door betere ventilatie kunnen vochtplekken en schimmels verdwijnen. Het aanbrengen van een beschermende waslaag kan er voor zorgen dat vuil zich minder snel aan bepaalde oppervlakken hecht.

Zoals gezegd goed schoonmaken is van groot belang voor het duurzaam behoud van constructies en materialen. Goed schoonmaken wil wel zeggen: schoonmaken met beleid, niet te weinig maar ook zeker niet te veel. Je kunt een kruis of kapel en omgeving ook zo goed oppoetsen dat het geheel zijn sfeer en charme verliest. Een object staat er vaak al vele tientallen en misschien wel meer dan 100 jaren en dat moet ook zichtbaar zijn. Het patina van de tijd is een wezenlijk onderdeel van het object geworden. Door het in een middag weg te poetsen heeft het daarna weer vele jaren nodig om dit patina terug te krijgen. Goed onderhoud wil niet zeggen, dat alles moet glimmen en blinken of in nieuwstaat moet verkeren. Wat de juiste aanpak is hangt sterk af van het soort object, de locatie, het gebruik ... en nog veel meer. Een goede stelregel is wellicht om schoonmaken regelmatig, maar wel sober en doelmatig uit te voeren.

Mariakapel Vilt aan onderhoudsbeurt toe

Door Sander van Daal

De devotiekapel aan de Rijksweg bestaat dit jaar 45 jaar. Op zaterdag 18 september 1971 werd de kapel door de burgemeester van de gemeente Berg en Terblijt overgedragen aan de Jonkheid van Vilt. Het ontwerp was van architectenbureau Horn & Ubaghs uit Maastricht.

Na 45 jaar is de kapel dringend toe aan een onderhoudsbeurt. Met name het dak en de elektriciteit van de kapel zijn toe aan vervanging en ook de directe omgeving van de kapel moet worden opgeknapt.

In het dorp is hernieuwde belangstelling voor de kapel en worden in samenwerking met het Viltse kernoverleg initiatieven genomen om deze in ere te herstellen. Zo is eind 2015 de Kerstgroep weer in de kapel geplaatst. Om zorg te dragen voor beheer en dagelijks onderhoud van de kapel zijn twaalf omwonenden bereid gevonden. Het streven is om de opknappbeurt nog vóór de najaarskermis af te ronden.

Afscheid Jan Holthuis

Door A. Veuger

Op 8 september 1970 werd in Horst de notariële oprichtingsakte nr. 637 ondertekend ten kantore van notaris Ten Horn, waardoor de Stichting tot behoud en beheer van veldkruisen en -kapellen een feit werd. Deze akte is mede ondertekend door de Weledelgeleerde Heer J. Holthuis, waardoor hij de eerste voorzitter van de stichting werd. Deze functie zou hij, naast zijn drukke praktijk als huisarts, blijven vervullen tot 13 oktober 2015. Op die heuglijke dag bereikte hij namelijk de gezegende leeftijd van 91 jaar; op die dag heeft hij het voorzitterschap neergelegd.

De stichting is hem zeer veel dank verschuldigd. Zijn enorme, brede kennis van religieuze kunst en zijn niet aflatend enthousiasme, hebben de medewerkers van de stichting altijd zeer geïnspireerd. Hiervoor heel veel dank. Hij was niet alleen aanwezig bij bijzondere representatieve aangelegenheden, zoals bij de inzegening van de St.-Jozefkapel in Horst. Deze kapel is prachtig hersteld na een ernstige beschadiging. Ook was hij altijd zeer geïnteresseerd en inspirerend aanwezig bij het werk in het veld door, wat hij vol trots, "zijn jongens" noemde. Gelukkig blijft hij, naar wij hopen, nog vele jaren bij de stichting betrokken.

Jan nogmaals bedankt en het ga je goed.

Namens allen,

A. Veuger.

AANDACHTSGEBIEDEN BESTUURSLEDEN

Onze stichting Kruisen en Kapellen in Limburg telt 16 bestuursleden. Behalve de voorzitter hebben alle bestuursleden hun "aandachtsgebied" in portefeuille. U kunt voor vragen opmerkingen en raad terecht bij het bestuurslid dat voor uw plaats verantwoordelijk is. Stuur bij voorkeur een e-mail zodat uw vraag of opmerking goed gedocumenteerd is en vastligt.

Voorzitter:

Matheu Bemelmans

tel: 0475 38 68 91

e-mail: skkl@bisdom-roermond.nl

Regio Noord-Limburg

Mook en Middelaar, Gennep, Bergen, Venray	Koos Swinkels	0478 58 46 31	koos.swinkels@gmail.com
Horst aan de Maas	Jos Jenniskens , <i>secretaris</i>	077 39 82 948	josjenniskens@home.nl
Peel en Maas	Ton Boots	077 46 51 103	tonwil@home.nl
Beesel, Venlo	Wim van Diepen , <i>penningmeester</i>	077 47 51 987	wimvandiepen@home.nl

Regio Midden-Limburg

Roerdalen, Roermond	Wim Clout , <i>vice-voorzitter, redacteur</i>	0475 31 12 92	wjclout@zonnet.nl
Nederweert, Weert	Alfons Bruekers	06 2237 1484	abruekers@hetnet.nl
Leudal	Jos Backbier	0475 44 03 30	jamh.backbier@hccnet.nl
Maasgouw, Echt-Susteren	Lei Peeters	0475 55 15 15	l.peeters@gemeentemaasgouw.nl

Regio Westelijke Mijnstreek

Nuth, Schinnen, Beek, Valkenburg ad Geul	Sander van Daal , <i>redacteur</i>	06 2519 0455	sc.van.daal@gmail.com
Sittard – Geleen, Stein	Peer Boselie	046 45 82 207	Peer.Boselie@gmail.com

Regio Heuvelland

Maastricht, Meerssen	Toon Jenniskens	043 34 76 206	toon.jenniskens@ziggo.nl
	Hannes van Roosmalen	043 32 50 171	jepvroosmalen@home.nl
Gulpen-Wittem, Voerendaal	Chris Willems	045 57 51 390	chr-willems@planet.nl
Margraten / Eijsden, Vaals	Hay van Boekhold	043 45 73 378	yahvanb@gmail.com

Regio Parkstad

Heerlen	Harrie Kuijpers , <i>archivaris</i>	045 54 15 628	h.kuijpers@home.nl
Brunssum, Kerkrade, Landgraaf, Onderbanken, Simepveld	Ed van Gelder	045 52 59 107	ed.van.gelder@online.nl

Het kruis aan de Dijkerteinde
Wilt den Himmelen den Heil'gen Heil'gen
Geestes naam. 1870. In de Dijkerteinde
aan de Dijkerteinde. In het
Land van de Dijkerteinde. In het
Land van de Dijkerteinde.

Horst aan de Maas (Dijkerheideweg midden in de velden) - Fotograaf: Jos Jenniskens